

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра іноземної філології і перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету
Савицька І.М.

“ _____ ” _____ 2025 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри педагогіки
протокол № від “ _____ ” 2025 р.
завідувач кафедри _____ Руслан
Сопівник

”РОЗГЛЯНУТО ”

Гарант ОП «Англійська мова та друга іноземна»
_____ Гольцова М.Г.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Педагогіка»

Галузь знань: В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»

Спеціальність: В11 «Філологія» (Спеціалізація Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська);

Освітня програма: «Англійська мова та друга іноземна», «Німецька мова та друга іноземна»

Факультет гуманітарно-педагогічний

Розробники: професор кафедри педагогіки Руслан Сопівник

1. Опис навчальної дисципліни «Педагогіка»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)	
Галузь знань	03 «Гуманітарні науки»	
Спеціальність	035 «Філологія»	
Спеціалізація	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька	
Освітня програма	«Англійська мова та друга іноземна» «Німецька мова та друга іноземна»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	2	-
Семестр	3	-
Лекційні заняття	16 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	14 год.	8 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	90 год.	106 год.
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета дисципліни: сформувати у майбутніх фахівців професійні (загальнопедагогічні) знання та уміння, що полягають у знаннях про сутність процесу навчання, виховання та освіти, основні напрями та принципи, методи та форми навчання і виховання, про принципи формування змісту освіти та навчання; підходи до оцінювання успішності у навчанні, уміннях характеризувати організацію навчального та виховного процесів.

Завдання дисципліни: оволодіти теоретико-методологічними основами педагогіки як науки, знаннями та навичками організації навчально-виховного процесу, розвивати навички та уміння здійснювати педагогічні дослідження у межах, моделювати власні педагогічні моделі, системи, об'єкти тощо.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:
– повного терміну денної і заочної форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Загальні основи педагогіки і теорія навчання												
Тема 1. Педагогіка як наука. Розвиток і формування особистості.	14	2	2	-	-	10	13	2	-	-	-	11
Тема 2. Система освіти в Україні. Зміст освіти в національній школі	14	2	2	-	-	10	11	-	-	-	-	11
Тема 3. Процес навчання, його структура. Закономірності і принципи навчання	14	2	2	-	-	10	14	2	-	-	-	12
Тема 4. Методи і форми організації навчання	14	2	2	-	-	10	14	-	2	-	-	12
Тема 5. Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів	14	2	2	-	-	10	14	-	2	-	-	12
Разом за змістовим модулем 1	70	10	10	-	-	50	66	4	4	-	-	58
Змістовий модуль 2. Теорія виховання й управління закладом освіти												
Тема 6. Сутність процесу виховання. Закономірності і принципи виховання	13	2	1	-	-	10	14	2	-	-	-	12

Тема 7. Основні напрями змісту виховання	13	2	1	-	-	10	14	-	2	-	-	12
Тема 8. Методи та організаційні форми виховання	12	1	1	-	-	10	13	-	2	-	-	11
Тема 9. Управління закладом освіти	12	1	1	-	-	10	13	-	-	-	-	13
Разом за змістовим модулем 2	50	6	4	-	-	40	54	2	4	-	-	48
Усього годин	120	16	14	-	-	90	120	6	8	-	-	106

4. Теми семінарських занять. Згідно з навчальним планом не передбачено

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Педагогіка як наука. Розвиток і формування особистості.	2
2	Система освіти в Україні. Зміст освіти в національній школі	2
3	Процес навчання, його структура. Закономірності і принципи навчання	2
4	Методи і форми організації навчання	2
5	Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів	2
6	Сутність процесу виховання. Закономірності і принципи виховання	1
7	Основні напрями змісту виховання	1
8	Методи та організаційні форми виховання	1
9	Управління закладом освіти	1
	Разом	14

6. Теми лабораторних занять. Згідно з навчальним планом не передбачено

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Педагогіка як наука. Розвиток і формування особистості.	10
2	Система освіти в Україні. Зміст освіти в національній школі	10
3	Процес навчання, його структура. Закономірності і принципи навчання	10
4	Методи і форми організації навчання	10

5	Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів	10
6	Сутність процесу виховання. Закономірності і принципи виховання	10
7	Основні напрями змісту виховання	10
8	Методи та організаційні форми виховання	10
9	Управління закладом освіти	10
	Разом	90

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Контрольні питання

1. Предмет та завдання педагогіки як науки. Основні педагогічні категорії.
2. Система педагогічних знань. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
3. Поняття “особистість”, “індивід”, “індивідуальність”. Структура особистості та її психологічні характеристики.
4. Сутність поняття “формування” та “розвиток”. Фактори розвитку особистості (спадковість, середовище, виховання, діяльність).
5. Поняття про систему освіти в Україні. Основні принципи та структура організації освіти в Україні.
6. Поняття про “зміст освіти”, основні цілі, завдання і принципи розвитку змісту освіти, рівні формування.
7. Дидактика як галузь педагогічної науки.
8. Основні компоненти процесу навчання.
9. Основні функції навчання.
10. Поняття “правила”, “закономірності” та “принципи” навчання, їх взаємозв'язок.
11. Характеристика принципів навчання.
12. Поняття про методи навчання. Класифікації методів навчання.
13. Характеристика методів навчання.
14. Оптимальний вибір методів і засобів навчання.
15. Поняття “форма організації навчання”.
16. Класно-урочна система навчання. Урок як форма організації навчання, вимоги до сучасного уроку.
17. Поняття “контроль”, функції контролю, види контролю.
18. Принципи перевірки і оцінювання успішності навчання, критерії оцінки, рівні знань.
19. Методи та форми контролю навчальних досягнень.
20. Поняття “виховання”, “самовиховання”, “перевиховання”, “вихованість”.
21. Особливості процесу виховання.

22. Структурні елементи процесу виховання, його рушійні сили та етапи.
23. Напрями виховання.
24. Поняттями “метод виховання” та “прийом виховання”. Класифікація методів виховання.
25. Поняття “школознавство”, “органи управління освітою”, “педагогічна рада школи”.
26. Функції та принципи управління освітою, структура органів управління освітою.

Тестові завдання

1. Розмістіть компоненти процесу навчання у логічні послідовності та вкажіть їх відповідні характеристики:

<i>Компоненти процесу навчання</i>	<i>Характеристика компонентів</i>
1. змістовий	А. створення умов, які спонукають учнів до активної навчально-пізнавальної діяльності, формують у них позитивну мотивацію цієї діяльності
2. цільовий	Б. виявлення рівня знань, умінь і навичок учнів, причин їх неуспішності, робота по їх усуненню
3. оцінно-результативний	В. добір прийомів, методів і форм навчання з метою вироблення в учнів відповідних умінь і навичок
4. стимулююче-мотиваційний	Г. оптимальний підбір предметів навчального плану, змістовність навчальних програм і підручників, продуманість змісту кожного навчального заняття
5. операційно-дієвий	Д. відображення об'єктивної реальності у свідомості учнів
6. контрольно-регулюючий	Е. постановка конкретної мети вивчення навчального матеріалу на уроці та освітньої мети навчально-виховного закладу певного типу
	Ж. контроль за засвоєнням учнями знань, набуттям умінь і навичок, внесення необхідних коректив до змісту і методики навчання з метою підвищення ефективності процесу навчання

2. Розташуйте етапи навчально-пізнавальної діяльності у логічній послідовності:

- А. осмислення, розуміння, усвідомлення
- Б. застосування на практиці
- В. сприймання
- Г. закріплення знань, умінь, навичок
- Д. узагальнення, запам'ятовування

3. Вкажіть, групу методів навчання, які належать до наочних методів навчання:

- А. Графічна робота, демонстрація, самостійне спостереження.
- Б. Ілюстрація, самостійне спостереження, демонстрація.
- В. Інструктаж, демонстрація, ілюстрація
- Г. Вправа, лабораторна робота, практична робота

4. Зазначте для кожного з наведених методів навчання його види чи форми:

Метод навчання	Види, форми
1. Вправи	А. Катехізична, евристична, пояснювальна
2. Бесіда	Б. Усна, письмова, графічна, технічна
3. Дискусія	В. Проблемний виклад, частково-пошуковий, дослідницький
4. Розповідь	Г. Панельна, симпозіум, дебати
5. Проблемні методи	Д. Репродуктивна, пошукова

5. Встановіть послідовність етапів комбінованого уроку

- Підсумки уроку, повідомлення домашнього завдання
- Перевірка раніше засвоєних знань.
- Перевірка виконання учнями домашнього завдання практичного характеру.
- Повідомлення теми, мети і завдань уроку, мотивація учіння школярів.
- Сприймання і осмислення учнями нового матеріалу
- Узагальнення і систематизація знань.

6. З наведеного переліку визначте засоби навчання:

- Географічна карта
- Підручник
- Усне опитування
- Діафільм
- Дипломна робота
- Комп'ютер
- Лабораторна робота
- Картина
- Слово вчителя

9. Методи навчання

Використання методів навчання в процесі викладання навчальної дисципліни «Педагогіка» зумовлено пізнавальним і виховним значенням цього курсу та його місцем у системі підготовки фахівців усіх напрямів (вибірковий освітній компонент у циклі спеціальної (фахової) підготовки), а також метою та завданнями його вивчення.

У процесі викладання навчальної дисципліни «Педагогіка» використовують такі методи навчання, як словесні: лекційний метод, розповідь, пояснення, інформаційне повідомлення, бесіда, дискусія; наочні: ілюстрування, демонстрування, практичні: розв'язування педагогічних задач; методи проблемного навчання: проблемний виклад, частково-пошуковий, дослідницький метод; інтерактивні методи навчання: ділова гра, робота в малих групах.

10. Методи та форми контролю

Методи контролю забезпечують одержання зворотної інформації про зміст, характер і досягнення в навчально-пізнавальній діяльності студентів і про ефективність праці викладача. Під час викладання навчальної дисципліни «Педагогіка» застосовують такі методи контролю за навчально-пізнавальною діяльністю студентів, як усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль; форма підсумкового контролю – модульні контрольні роботи, залік.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 03.03.2021 р., протокол №7)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

12. Навчально-методичне забезпечення

1. Навчальний план підготовки бакалавра спеціальності «Філологія».
2. Підручники та навчальні посібники.
3. Плани лекційних і практичних занять.
4. Методичні матеріали до практичних занять.
5. Завдання для самостійної роботи студентів із навчальної дисципліни.
6. Матеріали поточного та підсумкового контролю (контрольні завдання до практичних занять; завдання на модульні контрольні роботи для перевірки рівня засвоєння студентами навчального матеріалу).
7. Перелік питань до заліку. Білети для підсумкового контролю.
8. Електронний навчальний курс «Педагогіка» <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=866>.

13. Рекомендовані джерела інформації

1. Анєнкова І. П., Байдан М. А., Горчакова О. А., Руссол В. М. Педагогіка: навч. посіб. Львів: «Новий Світ2000», 2020. 567 с.
2. Березюк О. С., Власенко О. М. Дидактика: теорія і практика: навч.-метод. посіб. для студ. гуманіт. факультетів. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. 255 с.
3. Бех І. Д. Виховання особистості: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Либідь, 2018. 848 с.
4. Бех І. Д. Особистість на шляху до духовних цінностей: монографія. Київ–Чернівці: «Букрек», 2018. 320 с.
5. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посіб. Київ : Знання, 2018. 566 с.
6. Галузяк В. М., Сметанський М. І., Шахов В. І. Педагогіка: навч. посіб. Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2018. 400 с.
7. Задорожна-Княгницька Л. В., Тимофєєва І. Б. Загальні основи педагогіки: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 192 с.
8. Княжева І. А. Педагогіка: навч. посіб. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 110 с.
9. Козловський Ю. М., Ортинський В. Л., Дольнікова Л. В. Педагогіка: підруч. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 372 с.
10. Марушкевич А. А., Спіцин Є С. Педагогіка: навч. посіб. Кив: ВПЦ КНУ імені Тараса Шевченка, 2019. 383 с.
11. Нагачевська З.І. Педагогіка: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 144 с.
12. Омеляненко С. В. Педагогіка: тестові завдання: навч. посіб. Київ: Знання, 2018. 391 с.
13. Онишків З. М. Основи управління закладом загальної середньої освіти: навч. посіб. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2018. 192 с.
14. Пащенко М. І., Красноштан І. В. Педагогіка: навч.-метод. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 228 с.
15. Педагогіка : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, Т. Ю. Осипова та ін. Харків : Бурун Книга, 2019. 304 с.
16. Сікорський П. І. Нова педагогіка: підруч. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 540 с.
17. Суліма Є. М., Деніжна С. О., Петухова І. О. Педагогіка: практикум: навч. посіб. / Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 532 с.
18. Ярошук Л. Теорія та методика виховання: навч. посіб. Бердянськ: ПП Скребейко, 2019. 400 с.

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про освіту». <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України. <https://drive.google.com/file/d/1B-dJsxljlNxfuy3jjq5n4ZVPeo4gZ8/view>

3. Концепція Нової української школи.
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

4. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002#Text>